

Dosarul nr. 3r-154/22
2-19104496-01-3r-12052022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: V. Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

DECIZIE

06 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând recursul depus de Primarul general al mun.Chișinău,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Societatea pe Acțiuni „Semnal” împotriva Primăriei mun.Chișinău, Direcției Generale
Locativ-Comunale și Amenajare, terți Maria Vartic și Asociația de Coproprietari în
Condominiu nr.55/610 cu privire la constatarea nulității a actului administrativ și a ordinului
de repartiție a spațiului locativ,

împotriva încheierii din 06 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
declarat inadmisibil apelul depus de Primarul general al mun.Chișinău împotriva hotărârii
din 20 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelantul a
depus apelul după expirarea termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 11 august 2016, SA „Semnal” a depus cerere de chemare în judecată în procedura
contenciosului administrativ împotriva Primăriei mun.Chișinău, Direcției Generale Locativ-
Comunale și Amenajare, terț Maria Vartic, solicitând constatarea nulității a dispoziției
nr.621-d din 08 iunie 2016 a Primăriei mun.Chișinău „Cu privire la eliberarea ordinului de
repariție pentru apartamentul nr.XXXXXX din str. XXXXX, d-nei Maria Vartic” și a
ordinului de repartiție seria XXXXX din 15 iunie 2016 a spațiului locativ eliberat pe numele
Mariei Vartic pentru odaia nr.XXXXXX, cu suprafața de XXXXX, amplasată în bunul imobil
din str. XXXXX.

Prin încheierea din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost
atrasă în proces în calitate de terț Asociația de Coproprietari în Condominiu nr.55/610.

Prin hotărârea din 20 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost
admisă acțiunea depusă de SA „Semnal”. S-a constatat nulitatea dispoziției nr.621-d din 08
iunie 2016 a Primăriei mun.Chișinău „Cu privire la eliberarea ordinului de repariție pentru
apartamentul nr.XXXXXX din str. XXXXX, d-nei Maria Vartic” și a ordinului de repartiție
seria XXXXX din 15 iunie 2016 a spațiului locativ eliberat pe numele Mariei Vartic pentru
odaia nr.XXXXXX, cu suprafața de XXXXX, amplasată în bunul imobil din str. XXXXX.

La 13 decembrie 2021, Primarul general al mun.Chișinău a depus apel împotriva
hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 20 octombrie
2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de respingere a
acțiunii depuse de SA „Semnal” ca neîntemeiată. Concomitent, apelantul a indicat că a luat

cunoștință cu dispozitivul hotărârii primei instanțe la 10 decembrie 2021, accesând Portalul Național al Instanțelor de Judecată.

Ulterior, la 24 martie 2022, Primarul general al mun.Chișinău a prezentat motivarea apelului.

Prin încheierea din 06 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art.236 alin.(2) lit.d) din Codul administrativ, a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de Primarul general al mun.Chișinău împotriva hotărârii din 20 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelantul a depus apelul după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1) din Codul administrativ.

La 05 mai 2022, Primarul general al mun.Chișinău a depus recurs, împreună cu motivarea, împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, anularea integrală a încheierii din 06 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu adoptarea unei decizii noi, prin care să fie repus în termen apelul nemotivat, cu soluționarea problemei în fond, prin care să fie examinată cererea de apel motivată.

În susținerea recursului Primarul general al mun.Chișinău a indicat că, a luat cunoștință cu dispozitivul hotărârii primei instanțe la 10 decembrie 2021, accesând Portalul Național al Instanțelor de Judecată, iar la 13 decembrie 2021 a depus apelul nemotivat.

Instanța de apel nu a luat în considerare probele prezentate de către el, și anume extrasul de pe pagina oficială web a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani: jc.instante.justice.md, din care rezultă că prima instanță a publicat dispozitivul hotărârii din 20 octombrie 2021, abia la data de 03 decembrie 2021.

La fel, prima instanță contrar art.223 din Codul administrativ, nu i-a comunicat rezultatul examinării cauzei din 20 octombrie 2021 și a plasat cu întârziere hotărârea judecătorească pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată, prin ce a fost lipsit de dreptul la apărare.

De asemenea, recurentul consideră că instanța de apel a omis să aplice la caz prevederile art.65 și ale art.237 din Codul administrativ în coroborare cu art.116 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cu invitarea participanților la proces, pentru a constatat și a aprecia corect starea de fapt și de drept a cauzei, prin ce a fost lipsit de posibilitatea de a înainta demers de repunere a cererii de apel în termen, cu anexare probelor în acest sens, fiind astfel încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art.6§1 CEDO.

Conform art.241 alin.(1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Potrivit art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 06 aprilie 2022 și notificată Primarului general al mun.Chișinău la 22 aprilie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție anexat la actele cauzei (f.d.68, vol.II).

Astfel, recursul Primarului general al mun.Chișinău din 05 mai 2022 a fost depus în termenul prevăzut la art.242 din Codul administrativ (f.d.70, vol. II).

La 12 mai 2022, întru respectarea dreptului părților la un proces echitabil, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa SA „Semnal”, Direcției Generale Locativ-Comunale și Amenajare și Mariei Vartic copia recursului depus de Primarul general al mun.Chișinău, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, notificată ultimilor la 18 mai 2022 (f.d. 109-110, vol.II).

La 01 iunie 2022, SA „Semnal”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, a depus referință, solicitând să fie respins recursul depus de Primarul general al mun.Chișinău, cu menținerea încheierii din 06 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, pe care o consideră legală și întemeiată.

Alte referințe nu au fost depuse.

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

În speță, completul a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Studiind actele cauzei, completul specializat pentru examinare acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins și menținută încheierea instanței de apel, din următoarele motive.

Conform art.243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 06 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care în temeiul art.236 alin.(2) lit.d) din Codul administrativ a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de Primarul general al mun.Chișinău împotriva hotărârii din 20 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelantul a depus apelul după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1) din Codul administrativ.

Potrivit art.231 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile judecătoreștilor adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.

Conform art.232 alin.(1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Din dispozițiile art.236 alin.(1) și alin.(2) lit.d) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța

(judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termen, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Din materialele cauzei rezultă că la 20 octombrie 2021 Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii în ședință publică, prin care a fost admisă acțiunea depusă de SA „Semnal” (f.d.10, vol.II).

Cele menționate supra denotă faptul că, termenul de 30 de zile prevăzut la art.232 alin. (1) din Codul administrativ, pentru prezentarea apelului, a început să curgă de la data de 21 octombrie 2021 (joi), ziua imediat următoare de la data pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe, care a expirat la data de 19 noiembrie 2021 (vineri) inclusiv.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 13 decembrie 2021, Primarul general al mun.Chișinău a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 20 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, fără a solicita repunerea în termen a apelului (f.d. 18-19, vol.II).

Drept urmare, prin încheierea din 06 aprilie 2022, Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art.236 alin.(2) lit.d) din Codul administrativ, a declarat inadmisibil apelul depus de Primarul general al mun.Chișinău împotriva hotărârii din 20 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelantul a depus apelul după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1) din Codul administrativ.

Totodată, conform art.65 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Din dispozițiile art.237 alin.(1) din Codul administrativ, rezultă că, prevederile art.65 alin.(1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de declarare în temeiul art.236 alin.(2) lit.d) din Codul administrativ a cererii de apel depusă de Primarul general al mun.Chișinău ca inadmisibilă, deoarece ultimul nu s-a conformat prevederilor legale imperative stabilite la art.232 alin.(1) din Codul administrativ. Or, după cum s-a menționat supra, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la 20 octombrie 2021, însă apelantul până la expirarea termenului-limită (19 noiembrie 2021 (vineri) inclusiv), nu a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani apelul inițial, fapt ce a generat în consecință declararea acestuia inadmisibil în conformitate cu art.236 alin.(2) lit.d) din Codul administrativ, fără a solicita repunerea apelului în termen în conformitate cu art.237 coroborat cu art.65 din Codul administrativ.

La acest capitol se rețin dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care stipulează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca consecință decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Contrar acestor prevederi, recurentul/apelant Primarul general al mun.Chișinău, fiind cel interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, nu a depus diligența necesară ca să-și îndeplinească obligațiile cu bună-credință, în vederea depunerii apelului inițial în interiorul termenului legal, care este un termen imperativ, cu solicitarea, după caz, repunerii în termen a actului de procedură și anexarea probelor în acest sens în conformitate cu legislația în vigoare.

Astfel, sunt irelevante argumentele Primarului general al mun.Chișinău expuse în cererea de recurs precum că, a luat cunoștință cu dispozitivul hotărârii primei instanțe la 10 decembrie 2021, accesând Portalul Național al Instanțelor de Judecată, iar la 13 decembrie 2021 a depus apelul nemotivat, de asemenea, instanța de apel nu a luat în considerare probele prezentate de către el, și anume extrasul de pe pagina oficială web a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani: jc.instante.justice.md, din care rezultă că prima instanță a publicat dispozitivul hotărârii din 20 octombrie 2021, abia la data de 03 decembrie 2021, precum și că, prima instanță contrar art.223 din Codul administrativ, nu i-a comunicat rezultatul examinării cauzei din 20 octombrie 2021 și a plasat cu întârziere hotărârea judecătorească pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată, prin ce a fost lipsit de dreptul la apărare.

Or, termenul de 30 de zile pentru efectuarea actului de procedură prevăzut la art.232 alin.(1) din Codul administrativ, curge nu de la data notificării (comunicării) actului judecătoresc sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură, dar de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, Primarul general al mun.Chișinău urma să-și valorifice dreptul de atac împotriva hotărârii primei instanțe, începând cu 21 octombrie 2021 - până la 19 noiembrie 2021 inclusiv.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurentului precum că, instanța de apel a omis să aplice la caz prevederile art.65 și ale art.237 din Codul administrativ în coroborare cu art.116 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cu invitarea participanților la proces, pentru a

constatat și a aprecia corect starea de fapt și de drept a cauzei, prin ce a fost lipsit de posibilitatea de a înainta demers de repunere a cererii de apel în termen, cu anexare probelor în acest sens, fiind astfel încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art.6§1 CEDO. Or, repunerea în termenul de atac se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată la art.237 coroborat cu art.65 din Codul administrativ, care cert, expres și imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar la cererea persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului, pe când la cazul speței astfel de solicitate nu se atestă.

Potrivit art.47 alin.(1) și (3) din Codul administrativ, acțiunile procedurale întreprinse de reprezentantul împuternicit se atribuie participantului reprezentat. Culpă reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

Din cele menționate rezultă că, culpa neîndeplinirii actului de procedură în termenul legal prevăzut la art.232 alin.(1) din Codul administrativ, îi revine nemijlocit Primarului general al mun.Chișinău și reprezentantului său, care nu au efectuat nicio acțiune procesuală, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a-și proteja dreptul de acces la instanță și de a îndeplini actul de procedură în termenul legal, manifestând în acest sens un comportament de rea-credință la folosirea drepturilor sale procedurale, în situația în care știau cu certitudine că pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani se află spre examinare prezenta cauză, în care primul are calitatea de pârât, fiind prezent reprezentantul acestuia și în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe din 23 iunie 2021 (f.d.7, vol.II), cu atât mai mult că, reprezentatul său Daniela Levco a depus cereri de examinare a cauzei în absența sa (f.d. 182, 200, 234, vol.I).

Prin urmare, Primarului general al mun.Chișinău, prin reprezentantul său, trebuia să se intereseze de soarta procesului în situația în care a fost înștiințat despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță în interiorul termenului legal.

Respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art.65 și art.237 din Codul administrativ, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Cele menționate, denotă ca fiind întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului depus de Primarul general al mun.Chișinău ca inadmisibil în temeiul art.236 alin.(2) lit.d) din Codul administrativ, or, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din acest drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Așadar, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO.

În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter

civil. În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (*cauza Bacev vs. fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania*), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.b) și alin.(2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Primarul General al mun.Chișinău.

Se menține încheierea din 06 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Semnal” împotriva Primăriei mun.Chișinău, Direcției Generale Locativ-Comunale și Amenajare, terți Maria Vartic și Asociația de Coproprietari în Condominiu nr.55/610 cu privire la constatarea nulității a actului administrativ și a ordinului de repartiție a spațiului locativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron